

KORRALDUS

26.06.2026 nr DM-110429-62

Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 66 lg 1 p 4, § 66 lg 2 p 2, § 67 lg 1, veeseaduse § 187 p 6 ja § 191 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 4, § 59 lg 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 2 p 3, § 61 lg 1 ning tuginedes BIOLAN Baltic OÜ 28.01.2026 taotlusele nr T-KL/1004174-5, Tori Vallavolikogu 22.10.2020 otsusele nr 268, otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Muuta BIOLAN Baltic OÜ (reg. kood 10053500) kuuluvat Rääma maardla Rääma II turbatootmisala keskkonnaluba nr L.MK/326603 vastavalt taotlusele järgmiselt:

1.1.1. määrata mäeeraldise pindalaks 92,65 ha;

1.1.2. määrata teenindusmaa pindalaks 105,45 ha;

1.1.3. määrata kaevandatava katendi koguseks 231 tuh m³;

1.1.4. määrata kaevandatud maavara kasutamise otstarbeks aiandus ja energeetika;

1.1.5. määrata maksimaalseks tootmismahuks aastas 15 tuh t;

1.1.6. määrata mäeeraldise koosseisus oleva vähelagunenud turba ploki 5 aT aktiivse tarbevaru koguseks 266,643 tuh t, kaevandatava varu koguseks 311 tuh t (seisuga 01.04.2026);

1.1.7. määrata mäeeraldise koosseisus oleva hästilagunenud turba ploki 6 aT aktiivse tarbevaru koguseks 180 tuh t, kaevandatava varu koguseks 148 tuh t (seisuga 01.04.2026);

1.2. Eemaldada keskkonnaloas nr L.MK/326603 maapõue eriosas olemasolevad kõrvaltingimused nr 1-3.

1.2.1. Korrigeerida olemasolevaid kõrvaltingimusi nr 5 ja 7 (vt ptk 3.3.3).

1.2.2. Lisada keskkonnaloa nr L.MK/326603 maapõue eriossa juurde kõrvaltingimused:

- Rääma II turbatootmisala kuivendamise põhjustatud pinnasevee tasemete alanemise ulatuse määramiseks ning valminud veetõkke efektiivsuse hindamiseks tuleb veetasemete seiret jätkata. Vastavalt senisele seirekavale (registreeritud KOTKAS-s 17.12.2024 dokument nr DM-110429-46) on oluline veetaseme alanemise keskmine viie aasta piir 30 cm 100 m kaugusel mäeeraldise piirist, millest alates tuleb lõpetada kuivenduskraavide

süvendamine. Juhul, kui veetase jätkab alanemist, tuleb arendajal väljavool turbatootmisalalt sulgeda või tarvidusele võtta täiendavad meetmed, mis tagaksid Rääma raba soodsa veerežiimi säilimise;

- Haudelinnustiku säilitamiseks tuleb leevendada kuivendusmõjusid. Olemasolevad hüdrotõkked peavad olema toimivad, vettpidavad tõkendid (vajadusel tihendada). Haudelinnustiku arengu jälgimiseks tuleb teostada sagedasemat linnustikuseiret (iga 4 aasta tagant). Rääma raba haudelinnustiku seire tuleb läbi viia 2027. aastal vastavalt riikliku seire metoodikale. Linnustikuseire tulemused/aruanne esitada loa andjale 2027. aasta lõpuks;

- Veetõket tuleb ajas pidevalt jälgida ja vajadusel tuleb teha hooldustöid;

- Loa omaja on kohustatud 1,5 a pärast peale käesoleva loa muutmist esitama välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused hindamaks, kas välisõhu eriosa on vaja keskkonnaloal ära täita. Välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused esitada Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kohustuste mooduli kaudu. Kui selgub vajadus välisõhu eriosa täitmiseks, lasub loa omajal kohustus esitada loa andjale taotlus loa muutmiseks;

- Oluline on etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt.

1.3. Lubada keskkonnaloas nr L.MK/326603 vee erikasutust Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas Rääma turbaraba 2 (katastritunnus 73001:001:1396, sihtotstarve 100% turbatööstusmaa) kinnistult ja Taali metskond 127 (katastritunnus 73001:002:0410, registriosa nr 5078650) kinnistult turbakaevandusest sademevee juhtimiseks suublasse ühe väljalasuga Leppoja oja (Eesti Looduse Infosüsteemi (EELIS) kood VEE1145200) vee erikasutusloas L.VV/328192 seatud tingimuste alusel, mis on välja toodud käesolevas korralduses.

1.4. Määrata keskkonnaloas nr L.MK/326603 Rääma turbatootmisalalt suublasse juhitavale sademeveele lubatud saasteained ja saasteainete kogused (tabel V4), väljalaskme seirenõudes (tabel V7), meetmed, mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju nende täitmise tähtajad (tabel V16) ning nõuded teabe esitamiseks loa andjale (tabel V17).

1.5. Määrata keskkonnaloaga nr L.MK/326603 lubatud kuivendusvee (sademevee) ärajuhtimise koguseks väljalaskmes Rääma II turbatootmisala (väljalaskme kood PM217) 560 000 m³ aastas.

1.6. Tunnistada kehtetuks vee erikasutuse keskkonnaluba nr L.VV/328192 alates käesoleva korralduse jõustumisest.

1.7. Korrigeerida loa vormil tegevuskoha andmeid ja märkida aadressiks Rääma turbaraba 2, Kilksama küla, Tori vald, Pärnu maakond ning katastritunnuseks 73001:001:1396.

1.8. Avalikustada BIOLAN Baltic OÜ-le kuuluva keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnanloa muutmise taotluse läbivaatamine

BIOLAN Baltic OÜ (registrikood 10053500, aadress Pärnu maakond, Pärnu linn, Lavassaare alev, Kasvuturba, 87001) esitas 07.11.2019 Keskkonnaametile Rääma II turbatootmisala maavara kaevandamise keskkonnanloa muutmistaotluse (registreeritud dokumendihaldussüsteemis KIRKE 11.11.2019 kirjana nr 12-2/19/504, parandustaotlused registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS menetluse M-110429 juurde).

BIOLAN Baltic OÜ on turba kasvusubstraatide tootmisega ja pakendamisega tegelev ettevõte, kes kaevandab Rääma turbamaardlas Rääma II turbatootmisalal aianduses ja energeetikas kasutavat vähe- ja hästilagunevat turvast. Ettevõtte omab maavara kaevandamiseks keskkonnanluba nr L.MK/326603 kehtivusega 22.09.2015-22.09.2040 ning vee erikasutusluba nr L.VV/328192 (kehtivusega 17.10.2016-22.09.2040) Rääma II turbatootmisala kuivendusvee juhtimiseks suublasse. Keskkonnanluba on kohustuslik kui juhitakse sademeveett suublasse turbatööstusmaalt (veeseadus § 187 p 6). Käesoleva taotlusega loa kehtivusaega ei pikendata.

Rääma II turbatootmisala paikneb Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas Rääma turbamaardlas (registrikaart nr 0230). Mäeeraldis ja selle teenindusmaa asuvad riigiomandis oleval kinnistul Rääma turbaraba 2 (katastritunnus 73001:001:1396, sihtotstarve 100% turbatööstusmaa). Tegemist on töötava turbatootmisalaga. Riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Perioodil 2018. – 2019. a tegi loa omaniku tellimusel OÜ Inseneribüroo STEIGER geoloogilise uuringu Rääma II turbatootmisala põhjaosa teenindusmaal ja sellega külgneval alal, mille tulemused on kinnitatud aruandes „Rääma turbamaardla Rääma III uuringuruumi geoloogilise uuringu aruanne (varu seisuga 01.05.2019)“ (OÜ Inseneribüroo STEIGER, R. Ramst ja A. Vohta, 2019; EGF 9115). Uuringu tulemusena kanti keskkonnaregistrisse aktiivse tarbevaru plokid 15 ja 16.

Rääma II turbatootmisala maavara kaevandamise loa muutmise taotlus on seotud Rääma III turbatootmisala mäeeraldisel maavara kaevandamise loa esmataotlusega. Käesoleva taotlusega soovib BIOLAN Baltic OÜ muuta Rääma II turbatootmisala mäeeraldisel teenindusmaa piiri ning muuta maavara kaevandamise lubatud maksimaalset määra. Kaevandamise loa muutmine on vajalik, et luua tingimused Rääma III turbatootmisala maavara kaevandamise loa saamiseks, sh tagada võimalikkus kahe mäeeraldisel külgnemiseks selliselt, et kogu uuritud turbavaru saaks kaevandada. Kuna Rääma II ja Rääma III turbatootmisalad moodustavad ühtse tootmisala, kust kogu kuivendusvesi juhitakse olemasolevasse väljalasku PM217, siis soovitakse taotleda vee erikasutusloa nr L.VV/328192 muutmist selliselt, et tekiks Rääma II ja Rääma III turbatootmisaladele ühtne veeluba. Samuti soovitakse kõik vajalikud load koondada ühtse keskkonnanloa alla. Vee erikasutusloa nr L.VV/328192 kaevandamisloaga nr L.MK/326603 liitmisel tunnistatakse vee erikasutusluba nr L.VV/328192 kehtetuks.

Kavandatava tegevuse eelduseks on kuiv rabapind. Selleks on Rääma II turbatootmisalale rajatud kuivendusvõrk, mille moodustavad turbaväljakutele ~20 m vahekaugusega rajatud kuivenduskraavid, mis suubuvad tootmisala ümbritsevasse kogujakraavidesse. Kogujakraavist suunatakse kuivendusvesi suublasse läbi ühe väljalasu (X: 6477169,9 ja Y: 532163,4). Rääma III mäeeraldisele projekteeritakse ning rajatakse kuivendus- ning kogujakraavid selliselt, et nendega suunatakse kuivendusvesi läbi olemasolevate settebasseinide väljalasku.

Rääma II turbatoomisala kuivendussüsteemi vesi juhitakse settebasseinidega varustatud väljalasu (PM217) kaudu Leppoja oja (VEE1145200), mis suubub Pärnu jõkke (VEE1123500).

Turba tootmisel reovett ei teki. Kuivendusvesi moodustub sademete ja lume sulamise veest. Heljumi setitamiseks on rajatud settebasseinid. Settebassein on projekteeritud selliselt, et keskmine voolukiirus selles on alla 1 cm/s, mis tagab heljumi settimise settebasseini põhja. Settebasseini tuleb puhastada regulaarselt ja vähemalt üks kord aastas. Settebasseini põhja settinud heljum nõrutatakse ja realiseeritakse pärast kuivamist toodanguna.

Rääma II turbatootmisala muutmistaotluses veekasutuse üldkirjelduses on toodud järgnev: *Rabas pesitsevate linnuliikide elupaikade kvaliteedi ja Rääma raba veerežiimi säilitamiseks väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad on rajatud Rääma II mäeeraldise teenindusmaale vettpidav tõkend (geomembraanist sein, pinnasevall vm), mis tagab veerežiimi säilimise väljaspool mäeeraldist. Soosetete veetaseme muutuseid on kontrollitud seirega kolmes seireprofiilis vastavalt Keskkonnaametis 31.03.2017. aastal kirjaga nr 14-3/16/157-4 heakskiidetud Rääma II turbatootmisala seirekavale. Veetasemete mõõtmisi tehti sagedusega 1 kord kuus maist septembrini kaevandamise perioodi esimesel viiel aastal. Edaspidi teostatakse veetasemete mõõtmist iga viie aasta tagant 1 kord kuus maist septembrini.*

OÜ Inseneribüroo STEIGER esitas 22.03.2024 (registreeritud KOTKAS-s 25.03.2024 nr DM-110429-38) Rääma II täiendatud veetõkkeprojekti.

Keskkonnaamet kooskõlastas 03.04.2024 kirjaga nr DM-110429-39 projekti.

BIOLAN Baltic OÜ esitas 13.12.2024 (registreeritud KOTKAS-s 17.12.2024 nr DM-110429-46) korrigeeritud seirekava ning põhjendas erinevust projekti ning teostatud veetõkkesammi parendustööde vahel.

Taotletava mäeeraldise pindala on 92,65 ha (kehtivas loas 92.66 ha) ja teenindusmaa pindala on 105,45 ha (kehtivas loas 120.11 ha). Võrreldes kehtiva loaga muutuvad mäeeraldise ja teenindusmaa pindalad, et luua tingimused Rääma III turbatootmisala maavara kaevandamise loa saamiseks, sh tagada võimalikkus kahe mäeeraldise külgnemiseks selliselt, et kogu uuritud turbavaru saaks kaevandada.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Rääma turbamaardla (registrikaart nr 230) vähe- ja hästilagunenud

turba aktiivse tarbevaru 5 ja 6 plokki. Mäeeraldisega seotud varu on seisuga 30.09.2019 järgmine: vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru plokis 5 on 311 tuh t ja kaevandatav varu 311 tuh t, hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru plokis 6 on 180 tuh t ja kaevandatav varu 148 tuh t. Loa muutmisel täpsustatakse varukoguseid vastavalt keskkonnaministri 23.10.2019 määruse nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ § 40 lg 3 p 2.

Kehtiva Rääma II turbatootmisala maavara kaevandamise loa (L.MK/326603) kohaselt on kaevandamise maksimaalne aastamäär 20 tuh t. Rääma II turbatootmisala maavara kaevandamise loa muutmise taotlusega soovib BIOLAN Baltic OÜ vähendada maavara kaevandamise lubatud maksimaalset määra ning loovutada 5 tuh t Rääma III turbatootmisala maavara kaevandamise loale. Maavara kasutatakse aianduses ja energeetikas. Kaevandatud maa kavandatakse korrastada taastuvaks sooks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), veeseaduses (*VeeS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 08.11.2019 riigilõivuseaduse § 136² lg 6 kohaselt (kehtinud redaktsiooni alusel).

MaaPS § 49 lg 2 alusel andis keskkonnaloa taotlusele arvamuse riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus (Maa-amet 22.11.2019 kiri nr 9-3/19/17499, Eesti Geoloogiateenistus 22.01.2026 kiri nr 13-1/26-117 ja 30.01.2026 kiri nr 13-1/26-174).

Rääma II turbatootmisala mäeeraldisest põhja jääb Taali metskond 127 kinnistu (katastritunnus 73001:002:0410), kirdesse Rääma turbaraba kinnistu (katastritunnus 73001:008:0221), idast, lõunast ja läänest ümbritseb Rääma II turbatootmisala Surju metskond 48 kinnistu (katastritunnus 80601:001:0138) ning loodest Ees-Sarapuu kinnistu (katastritunnus 73001:001:0240).

Alast ~2 km kaugusele läände jääb Sauga alevik ning kirde suunal ~0,5 km kaugusel on Kilksama küla eramud. Mäeeraldisel ida piiril külgneb 0,45 km ulatuses Rääma turbatootmisalaga, mille arendaja on AS Jiffy Products Estonia. Mäeeraldisest ~2 km kaugusel läänes asub Tallinn- Pärnu-Ikla riigimaantee nr 4 ja ~0,7 km kaugusel põhjas asub Jänesselja-Urge kõrvalmaantee nr 19214. Lähim majapidamine jääb mäeeraldisel põhjaküljelt ~0,6 km kaugusele.

Rääma II turbatootmisalast jääb vahetult põhja Rääma III turbatootmisala taotletav mäeeraldis. Tootmisalad asuvad Sauga alevikust ~1,5 km kaugusel idas ja Pärnu linnast ~2,5 km kaugusel kirdes.

Rääma II turbatootmisala mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal ei ole elektri- ja sideliine või muid kommunikatsioone. Mäeeraldisest ~0,5 km kaugusel kirdes asub SINDI:JAN elektriõhuliin 1-20 kV (tunnus K3245599) ning AS Torfex elektriõhuliin alla 1 kV (tunnus M25824365).

Mäeeraldise piires on looduskaitsega ja ressursidega seotud kitsendused. Kattub Rapla- ja Pärnumaa maavarade uuringuruumiga. Lisaks ca 2 km kaugusele kagu suunda jääb Rail Baltic trassi nihutamisruum.

Rääma II turbatootmisala mäeeraldisel on mitme III kategooria kaitsealuste liikide faunad - teder (*Lyrurus tetrax*, KLO9111964), punaselg-õgija (*Lanius collurio*, KLO9111937), väikekoovitaja (*Numenius phaeopus*, KLO9111950), suurkoovitaja (*Numenius arquata*, KLO9111948), sookurg (*Grus grus*, KLO9111932), mudatilder (*Tringa glareola*, KLO9111978), punajalg-tilder (*Tringa totanus*, KLO9111986), rüüt (*Pluvialis apricaria*, KLO9111956), hänilane (*Motacilla flava*, KLO9111946). Kõik eelnevalt nimetatud liigid esinevad kogu Rääma raba ulatuses.

Natura elupaikadest kattub Rääma raba terves ulatuses rikutud, kuid taastumisvõimelise rabaga (7120); Rääma II turbatootmisala mäeeraldisest kagu ja edela suunda jäävad huumustoitelised järved ja järvikud (3160). Tootmisaladelt välja jääv Rääma raba on määratud Soodla harjutusvälja hüvitusalaks. Rääma rabas on samuti Rääma kassikaku elupaik, mis paikneb tootmisala mäeeraldisest ligikaudu 1,7 km kaugusel. (KLO3001798). Rääma raba servas, tootmisalast ida suunas on Urge väike-konnakotka püsielupaik (KLO3001311), Kilksama merikotka püsielupaik (KLO3002990) ja kanakulli elupaik (KLO9114646).

Pärnu maakonnaplaneeringu kohaselt ei jää Rääma II turbatootmisala rohevõrgutsiku alasse. Endise valla (Sauga) üldplaneeringus on välja toodud, et *Rääma raba rohevõrgustiku tugiala on laiendatud selle kirdeosas asuvate metsaalade arvel ja tugialast on välja arvatud Rääma rabas paiknevad turbakaevandus-alad.*

Mäeeraldise teenindusmaa piirides kultuurimälestisi ei ole, kuid juhuslike leidude korral tuleb teavitada kohe Muinsuskaitseametit.

2.2. Keskkonnanaloo muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 44 kohaselt vaadatakse keskkonnanaloo taotlus läbi avatud menetluses, välja arvatud seadusega sätestatud juhul. KeÜS § 59 lg 4 kohaselt vaadatakse keskkonnanaloo muutmise taotluse läbi keskkonnanaloo andmiseks sätestatud korras va loa omaja andmete muutmisel või § 59 lg 5 sätestatud juhtudel kui muutmine ei mõjuta keskkonnariski suurust, keskkonnanaloo muutmisel ei toimu keskkonnamõju hindamist ning puudub muu oluline avalik huvi avatud menetluse läbiviimiseks või keskkonnaohu vältimiseks.

Tegemist on keskkonnanaloo muutmise, mis võib mõjutada keskkonnariski suurust. Lähtudes eeltoodust kohaldatakse keskkonnanaloo muutmise menetlusele avatud menetluse sätteid.

Loa andja teavitas menetluse algatamisest 10.12.2019 kirjaga nr 12-2/19/504-3 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 13.01.2020 kirjaga nr 12-2/19/504-4 arvamust nõuetekohaseks tunnistatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Tori Vallavolikogu nõustus 20.02.2020 otsusega nr 216 keskkonnaloa muutmise (registreeritud KIRKES 25.02.2020 nr 12-2/19/504-6).

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 13.12.2019 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 10.12.2019 kirjaga nr 12-2/19/504-3 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teate avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Keskkonnaamet palus 11.05.2020 dokumendiga nr DM-108990-3 esitada BIOLAN Baltic OÜ-l täiendatud maavara kaevandamise keskkonnaloa muutmise taotlus. Korrigeeritud taotlus, millele on lisatud vee erikasutuse osa, on esitatud 05.08.2020 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.08.2020 dokumendina nr DM-110429-5).

Keskkonnaamet küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 03.09.2020 kirjaga nr DM-110429-6 täiendavalt arvamust korrigeeritud muutmise taotluse kohta ning teavitas ka 21.09.2020 kirjaga nr DM-110429-7 menetlusosalisi. Tori Vallavolikogu nõustus 22.10.2020 otsusega nr 268 korrigeeritud muutmise taotlusega.

Kuni loa muutmise või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus on esitanud 14.02.2024 kirjaga nr 22 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-110429-34) Eestimaa Looduse Fond ettepaneku. Ettepanekuga seotud kirjavahetust on käsitletud käesoleva korralduse punktis 3.4.

Keskkonnaamet tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). *Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud tähtaja jooksul selle suhtes vastuväiteid.*

Loa andja teavitas 09.06.2026 loa muutmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuste/vastuväidete esitamiseks (HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõu avalikustamise käigus laekus üks aramus.

Maa- ja Ruumiamet edastas 17.06.2026 kirjaga nr 6.2-2/21687 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-110429-61) arvamuse:

Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakond on tutvunud eelnõude ja muude menetlusega seotud dokumentidega ning ei esita märkusi või ettepanekuid keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu ega keskkonnaloa eelnõu osas.

Lähtudes esitatud dokumentidest kooskõlastab Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakond maaparandusseaduse § 53 lg 4 alusel maaparandussüsteemi lisavee juhtimise.

Vastavalt HMS § 40 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis BIOLAN Baltic OÜ-lt 05.06.2026 kirjaga nr DM-110429-60 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 19.06.2026.

BIOLAN Baltic OÜ ettemääratud tähtjaks arvamust ega vastuväiteid ei esitanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hinnatakse, kui taotletakse luba ja kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju (KeHJS § 3 lg 1 p 1, p 2).

Keskkonnaamet peab andma eelhindangu ja kaaluma keskkonnamõju hindamise (KMH) vajalikkust (KeHJS § 6 lg 2³), kuna tegemist on kuni 150 ha suurusel alal turba kaevandamise loa taotlusega (KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (määrus nr 224; § 1 lg 1 ja § 3 p 11)).

Eelhindanguga selgitatakse, kas kavandatav tegevus võib eeldatavalt kaasa tuua olulise keskkonnamõju või mitte ning otsustatakse KMH algatamine või algatamata jätmine (KeHJS § 6 lg 2¹, § 6¹ lg 3, § 11 lg-d 2 ja 4).

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (registreeritud KOTKAS-s 01.04.2026 nr DM-110429-59), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik. Loa andmisel tuleb siiski arvestada eelhindangus välja toodud keskkonnameetmetega (vt 3.3.2.).

Eelhindamise tulemusena järeldas Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. Rääma II turbatootmisalal on tegutsetud juba pikka aega ning nüüdseks on kogu mäeeraldis kaetud kuivendusvõrgustiku süsteemiga. Senise info kohaselt ei ole tegevus mõjutanud eesvoolude veekvaliteeti ning sama tegevuse jätkamisel ei ole samuti eeldada olulise mõju ilmnemist, kui suublasse juhitava vee kvaliteet vastab nõuetele;
2. Turbatootmisala lähipiirkonnas asuvaid majapidamisi ja mõju majapidamiste salvkaevude vee kvaliteedile ei avalda kaevandustegevus suurt mõju ning seni ei ole majapidamiste salvkaevude vee kvaliteeti ja veetaset toimunud tegevus mõjutanud;
3. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariiolekordade esinemine vähetõenäoline;

4. Mõju kaitstavate loodusobjektidele, sh Natura 2000 aladele on välistatud, sest jätkub enam jaolt sama tegevus.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnavalua muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13). Keskkonnavalua nr L.MK/326603 muutmise aluseks on ettevõtte 28.01.2026 esitatud taotlus nr T-KL/1004174-5.

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vajalik maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). Keskkonnavalua antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2). Turba kaevandamise lubade kehtivust võib pikendada kuni 30 aasta kaupa, kuni kaevandatava maavara ammendamiseni (MaaPS § 67 lg 1).

Ettevõttel on luba vajalik ka vee erikasutuseks. KeÜS § 41 lg 4 sätestab, et kui tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud, antakse nendeks tegevusteks üks keskkonnavalua. KeÜS § 62¹⁰ lg 2 sätestab, et enne 2020. aasta 1. jaanuari välja antud jäätmeloa, vee erikasutusloa, veeloa, õhusaasteloa ja kaevandamisloa vormistab loa andja mõistliku aja jooksul KeÜS § 53 lg 3 alusel kehtestatud andmekoosseisuga keskkonnaloaks. Kuna turbatootmisalalt liigvee suublasse juhtimine kaasneb maavara kaevandamisega, vormistab Keskkonnaamet BIOLAN Baltic OÜ vee erikasutuseks ning maavara kaevandamiseks ühtse keskkonnavalua nr L.MK/326603. Vee erikasutusloas toimub Rääma II turbatootmisalalt kuivendusvee suublasse (Rääma kraav, VEE1145203) juhtimine läbi settebasseinidega varustatud Rääma II turbatootmisala (PM217) väljalasu Leppoja ojasse.

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1 muudetakse keskkonnavalua nr L.MK/326603 kehtivusajaga kuni 22.09.2040 annab ettevõttele Rääma maardlas Rääma II turbatootmisalal õiguse alljärgnevalt:

- Maavara kaevandamine
- Vee erikasutamine

Kinnistu kasutusõigus

Tegevuskoha kinnistu ei kuulu ettevõttele. Tegemist on riigile kuuluva kinnistuga, mille kasutamiseks on sõlmitud 08.06.2016 maarendileping nr 7-8/16/120.

3.1.1. Maavara kaevandamine

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lg 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lg 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 66 lg 2 p 4 ja 5 kohaselt võib muuta kaevandamisluba, kui loa omaja taotleb maksimaalse aastamäära muutmist või on esitanud selleks muu põhjendatud taotluse. Käesoleva taotlusega soovib BIOLAN Baltic OÜ muuta Rääma II turbatootmisala mäeeraldise teenindusmaa piiri ning muuta maavara kaevandamise lubatud maksimaalsed määra. Kaevandamise loa muutmine on vajalik, et luua tingimused Rääma III turbatootmisala maavara kaevandamise loa taotlemiseks, sh tagada võimalikkus kahe mäeeraldise külgnemiseks selliselt, et kogu uuritud turbavaru saaks kaevandada.

Turba kaevandamiseks on lubatud kaevandamisluba anda üksnes kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade nimekirja või kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantud alale või maardlale. Kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja kantakse turbamaardla või selle osa või muu turbaala, mis on inimtegevusest mõjutatud ja mis ei oma eeldatavalt olulist looduskaitseväärtust. Rääma maardla Rääma II turbatootmisala on kantud keskkonnaministri 27.12.2016 määruse nr 87 „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalade ning kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja“ §-s 2 nimetatud kaevandamiseks sobivate turbaalade nimekirja. Kaevandamiseks lubatud turbaalasid on piiratud koguses ja seetõttu on maavara kaevandamisel oluline väljata võimalikult suur protsent kinnitatud aktiivsest tarbevarust eelkõige kaevandamiseks juba avatud aladelt. Turba kaevandamine lähtub säästva arengu seadusest, mis ei luba turba kaevandamist üle aastase juurdekasvu. Sellest nõudest tingituna on määratud ka turbakaevandamise kvoodid, millede järgimine tagab turbavaru jätkuvuse järgnevale põlvkondadele. Rääma II turbatootmisala olemasoleva loa maksimaalne lubatud kaevandamisemaht on 20 tuh t. Käesoleva taotlusega soovitakse muuta Rääma II turbatootmisala maavara kaevandamise lubatud maksimaalsed määra. BIOLAN Baltic OÜ soovib loovutada kaevandamise loaga L.MK/326603 määratud osa lubatud maksimaalselt kaevandamise mahust (5 tuh t) Rääma III turbatootmisala kaevandamise loale. Loa taotleja palub nii Rääma II kui ka Rääma III turbatootmisala kaevandamise load anda välja ühel ajal, selleks, et vältida võimalikku kaevandamise aastamäära kaotamist.

KeÜS § 41 lg 4 alusel antakse üks keskkonnaluba, kui tegevused on omavahel ruumiliselt või tehnoloogiliselt seotud. BIOLAN Baltic OÜ soovib vee erikasutuse keskkonnaloa liita maavara kaevandamiseks antud keskkonnaloaga, kuna Rääma II ja Rääma III turbatootmisalad moodustavad ühtse tootmisala, kust kogu kuivendusvesi juhitakse olemasolevasse väljalasku PM217, siis soovitakse taotleda vee erikasutusloa nr L.VV/328192 muutmist selliselt, et tekiks Rääma II ja Rääma III turbatootmisaladele ühtne veeluba. Samuti soovitakse kõik vajalikud load koondada ühtse keskkonnaloa alla.

MaaPS § 49 lg 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Keskkonnaamet edastas Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 korrigeeritud muutmise taotluse 03.09.2020 kirjaga nr DM-110429-6 Tori Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 03.10.2020. Tori Vallavalitsus pikendas 01.10.2020 kirjaga nr 5-1/2423-1 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-110429-8) vastamistähtaega kuni 30.10.2020. Tori Vallavolikogu nõustus 22.10.2020 otsusega nr 268 keskkonnaloa muutmisega tingimusi esitamata.

MaaPS § 50 lg 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lg 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmise taotluse seletuskirja kohaselt Turba kaevandamise tootmisprotsessis kaevandamise jätmeid ei teki. Mäeeraldiselt eemaldatud sugekiht, heljum ja kännud kasutatakse esimesel võimalusel olemasoleva taristu hooldamiseks või uue taristu rajamiseks (kännud vajadusel realiseerida töötlemata küttepuiduna). Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada või taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lg 1 p 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Taotluses on toodud, et BIOLAN Baltic OÜ on ettevõtte, mis tegeleb turba kasvusubstraatide tootmise ja pakendamisega. OÜ BIOLAN Baltic omab Rääma II turbatootmisalal turba kaevandamiseks maavara kaevandamise luba nr L.MK/326603 (kehtib kuni 22.09.2040. a) ning vee erikasutusluba nr L.VV/328192 Rääma II turbatootmisala kuivendusvee juhtimiseks suublasse. OÜ BIOLAN Baltic on taotlenud maavara kaevandamise luba ka Rääma III turbatootmisalal turba kaevandamiseks. Käesoleva taotlusega soovib BIOLAN Baltic OÜ muuta Rääma II turbatootmisala mäeeraldise teenindusmaa piiri ning muuta maavara kaevandamise lubatud maksimaalset määra. Kaevandamise loa muutmine on vajalik, et luua tingimused Rääma III turbatootmisala maavara kaevandamise loa saamiseks, sh tagada võimalikkus kahe mäeeraldise külgnemiseks selliselt, et kogu uuritud turbavaru saaks kaevandada.

Taotletav Rääma III turbatootmisala on sisuliselt olemasoleva Rääma II turbatootmisala laiendus põhja (soo serva) suunas. Kuna Rääma II ja Rääma III turbatootmisalad moodustavad ühtse tootmisala, kust kogu kuivendusvesi juhitakse olemasolevasse väljalasku PM217, siis soovitakse taotleda vee erikasutusloa nr L.VV/328192 muutmist selliselt, et tekiks Rääma II ja Rääma III turbatootmisaladele ühtne veeluba. Samuti soovitakse kõik vajalikud load koondada ühtse keskkonnaloa alla.

3.1.2. Vee erikasutus

3.1.2.1. Lubatav tegevus

Korralduse otsustava osa punkt 1.3 annab õiguse turbatööstusmaalt sademevee suublasse juhtimiseks (VeeS § 187 p 6).

3.1.2.2. Nõuded sademevee juhtimiseks suublasse

VeeS § 2 lg 2 koostoimes keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 1 on vee erikasutuse aluseks keskkonnaluba.

Veeluba on kohustuslik, kui juhitakse sademevett suublasse jäätmekäitlusmaalt, tööstuse territooriumilt, sadamaehitiste maalt, turbatööstusmaalt ja muudest kohtadest, kus on saastatuse risk või oht veekogu seisundile (VeeS § 187 p 6). Ettevõtte juhib turbatööstusmaalt sademevett suublasse Pärnu maakonnas Tori vallas Kilksama külas Rääma turbaraba 2 (katastritunnus 73001:001:1396, sihtotstarve 100% turbatööstusmaa) kinnistult. Ettevõttele on väljastatud 17.10.2016 vee erikasutuseks keskkonnaluba Keskkonnaameti Lääne regiooni juhataja korraldusega nr 1- 3/16/2591 „Vee erikasutusloa andmine“.

Antud menetluse käigus liidetakse vee erikasutuse keskkonnaloa nr L.VV/328192 veeosa keskkonnaloaga nr L.MK/326603. Samaaegselt antakse Rääma III keskkonnaluba (Rääma turbaraba 2 (katastritunnus 73001:001:1396, turbatööstusmaa 100 %) ja Taali metskond 127 (katastritunnus 73001:002:0410, registriosa nr 5078650) kinnistutel). Kuna Rääma II ja Rääma III turbatootmisalad on omavahel ruumiliselt ja tehnoloogiliselt seotud, ehk asuvad kõrvuti ning kuivenduskraavid moodustavad ühtse tootmisala, kust kogu kuivendusvesi juhitakse olemasolevasse väljalasku PM217, lisatakse Rääma III turbatootmisalalt ärajuhitav kuivendusvesi Rääma II keskkonnaloa nr L.MK/326603 alla. Sellega suureneb maksimaalselt lubatud ärajuhitava kuivendusvee kogus 560 000 m³-ni aastas. Hetkel on vee erikasutusloaga lubatud kuivendusvee ärajuhtimise kogus maksimaalselt 234 000 m³ aastas.

Rääma turbatootmisala kuivendusveed juhitakse tootmisalalt ühe väljalaskmega (PM217) Rääma kraavi (EELIS kood VEE1145203) ja sealt edasi Leppoja oja (EELIS kood VEE1145200), mis suubub Pärnu jõkke (EELIS kood VEE1123500).

VeeS § 18 lg 2 kohaselt ei peeta heitveeks sademevett, kaevandusvett, karjäärivett, jahutusvett, maaparandussüsteemis voolavat vett ega vesiviljeluses ja hüdroenergia tootmises kasutatavat vett.

VeeS § 130 lg 2 (jõustus 01.10.2019) alusel kehtestatud keskkonnaministri 08.11.2019 määruse nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ (edaspidi *määrus nr 61*) § 7 lg 7 kohaselt on sademeveele kohustuslik loaga määrata vähemalt heljumi- ja naftasaaduste sisalduse ning biokeemilise hapnikutarbe piirväärtused koos vastava seirekohustusega. Muud määruse nr 61 lisas 1 nimetatud saastenaõtjate piirväärtused ja seirenõuded määratakse loas sademevee päritolu ja riskihinnangu

põhjal. Turbakaevandusest ärajuhitavale sademeveele on kohustuslik loaga määrata lisaks § 7 lõikes 7 nimetatule ka üldlämmastiku ja üldfosfori sisalduse piirväärtused koos vastava seirekohustusega.

Suublasse juhitav sademevesi peab vastama määruse nr 61 lisas 1 toodud piirväärtustele (VeeS § 129 lg 4). Sademeveekanaliseerimisest tohib sademeveelaskme kaudu suublasse juhtida sademevett, mille saastenaajajad ei ületa määruse nr 61 lisas 1 sätestatud piirväärtusi, mis kehtivad reoveekogumisala kohta, mille koormus on 2000–9999 inimekvivalenti (edaspidi *ie*), välja arvatud heljumisisaldus, mis ei tohi ületada 40 mg/l ja naftasaaduste sisaldus, mis ei tohi ületada 5 mg/l (määrus nr 61 § 7 lg 1).

Määruse nr 61 kohaselt kohalduvad turbakaevandusest ärajuhitavale sademeveele § 7 lg 1 nimetatud piirväärtused ($BHT_7 - 15 \text{ mg/l}$, $P_{\text{üld}} - 1 \text{ mg/l}$, $N_{\text{üld}} - 45 \text{ mg/l}$).

Rääma turbatootmisalalt ärajuhitavas sademevees mõõdetud näitajate väärtused ei ole ületanud (2020-2025) keskkonnaloaga kehtestatud saasteainete piirväärtuseid.

Kuna turbatootmisalalt ärajuhitav vesi moodustub peamiselt sademete ja lume sulamise veest, siis sõltub aastaringne vee hulga kõikumine sademete hulgast ja ilmastikust.

Vee erikasutaja peab tagama vee juhtimisel suublasse loaga seatud piirmääradele vastavuse. Veeproovide mittevastavuse korral tuleb loa omajal kasutusele võtta asjakohased meetmed, tagamaks sademevee vastavuse loas kehtestatud piirmääradeni. Reostusnäitajate seire tulemuste mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemad nõuded ja/või täiendavad tingimused.

3.1.2.3. Proovivõtu- ja analüüsinõuded

Kui hinnatakse sademevee saasteainete sisaldust, määratakse suublasse juhitava kasutatud vee proovivõtu sagedus loaga (määrus nr 61 § 16 lg 1).

Proovivõtu sagedus ja koht sademevee korral saastenaajajate määramiseks täpsustatakse loas. Sademevee proove tuleb võtta vähemalt üks kord aastas, kuid loa andja ei tohi loaga määrata proovivõtu sageduseks rohkem kui üks kord kvartalis. Loa omaja võib vajaduse korral võtta proove sagedamini, kui on loaga nõutud, ja arvestada kvartali jooksul võetud proovide keskmist tulemust (määrus nr 61 § 16 lg 5). Kuivendusvee väljalaskmete proovi võtmise sageduseks määratakse üks kord tootmise maksimaalvõimsuse juures juunis või juulis ja üks kord tootmishooaja lõppedes sügisel.

Esinduslikke proove peab olema võimalik võtta suublasse juhitavast sademeveest (määrus nr 61 § 14 lg 2).

Proovi võtmisel tuleb tagada proovi esinduslikkus ning proovi võtmine peab vastama VeeS § 236 lg 7 alusel kehtestatud proovivõtumeetoditele (määrus nr 61 § 14 lg 6).

Sademeveeproov tuleb võtta vooluhulgaga proportsionaalse või ajas keskmistatud proovina (määrus nr 61 § 14 lg 8). Loa omaja võetav sademevee omaseire proov võib olla punktproov, kui see on võetud 30 minuti jooksul pärast sademevee äravoolu algust (määruse nr 61 § 14 lg 9).

Keskkonnaloaga nõutav omaseire kuulub veeuuringu alla. Veeuuring VeeS tähenduses on vee, vee-elustiku, veekogu põhjasette, pinnase ja reoveesette ning naftasaaduste ja muude saastavate ainete proovi võtmine ja analüüsimine veeseisundi hindamise, saastatuse kindlakstegemise, veeloa taotluse ja selle lisade kontrollimise, veeloa omaja üle tehtava kontrollseire, keskkonnatasu arvutamise ning veeloga nõutava omaseire eesmärgil (VeeS § 236 lg 2).

Kui proove võetakse veeuuringu või joogiveeuuringu käigus, peab proovivõtja olema atesteeritud vastavas valdkonnas käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel kehtestatud korra kohaselt, kasutama veeuuringu või joogiveeuuringu eesmärgiga sobivaid mõõte- ja proovivõtuvahendeid ning järgima asjakohast mõõtemetoodikat (VeeS § 243 lg 1). Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad määrab ning proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogrammi, atesteerimise korra, atesteerimistunnistuse vormi ja atesteerimiskomisjoni töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega „Atesteerimisele kuuluvad proovivõtuvaldkonnad, proovivõtjale esitatavad nõuded, õppeprogramm, atesteerimise kord, atesteerimistunnistuse vorm ja atesteerimiskomisjoni töökord“ (VeeS § 243 lg 5). Sademevee valdkond ei ole nimetatud määruses välja toodud. Valdkonnas, milles proovivõtjaid ei atesteerita, peab proovivõtja proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud (VeeS § 243 lg 2).

Sademevee seirearuanded tuleb esitada KOTKAS-s.

Kui seire tulemusel või muul viisil selgub, et keskkonnaloaga lubatud tegevusega kaasneb keskkonnoaht või oluline keskkonnoahäiring, võib Keskkonnaamet KeÜS § 59 lg 1 p 2 alusel alkatada keskkonnoaloa muutmise menetluse, et seada täiendavaid tingimusi või piiranguid. Täiendavalt on Keskkonnaametil KeÜS § 62 lg 2 p 2 alusel õigus keskkonnoaluba kehtetuks tunnistada juhul, kui loa omaja ei täida loaga või õigusaktiga sätestatud nõudeid.

3.1.2.4. Kaalutus veemajanduskava rakendamiseks

Rääma turbatootmisala kuivendusveed juhitakse tootmisalalt ühe väljalaskmega (PM217) Rääma kraavi (EELIS kood VEE1145203) ja sealt edasi Leppoja ojja (EELIS kood VEE1145200), mis suubub Pärnu jõkke (EELIS kood VEE1123500).

Suublasse suunatava vee kvaliteeti seiratakse vastavalt vee erikasutuse keskkonnoaloa nr L.VV/328192 nõuetele. Koostatud on Rääma II turbatootmisala seirekava (OÜ Inseneribüroo STEIGER, töö nr 15/1578), mis on aluseks keskkonnaseire korraldamisel Rääma II turbatootmisalal ja selle lähiümbruses ning korrigeeritud seirekava (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnoaotsuste infosüsteemis KOTKAS 17.12.2024 dokument nr DM-110429-46). Kuivendusvesi juhitakse äravoolukraavide kaudu settebasseinidesse, mis

vähendavad eesvooludesse juhitud veest hõljuvaine sisaldust ning sealt edasi ühe väljalasuga Rääma kraavi kaudu Leppojja (endise nimega Kilksama peakraav, registrikood VEE1145200). Leppoja seisundiklassi Lääne Eesti veemajanduskavas määratud ei ole (aastateks 2015–2021). Leppoja suubub Pärnu jõkke. Pärnu jõgi kuulub Lääne-Eesti vesikonna Pärnu alamvesikonda. Pärnu jõgi kuulub kavandatavas piirkonnas Pärnu_3 (Pärnu Kärü jõest suudmeni, veekogumi kood 1123500_3) veekogumisse. Keskkonnaministri 07.10.2022 käskkirjaga nr 1-2/22/357 kinnitatud LääneEesti vesikonna veemajanduskava aastateks 2022-2027 (edaspidi VMK) alusel tehtud veekogumite koondseisundiinfo 2023. aasta andmetel on Pärnu_3 veekogumi ökoloogiline seisund hea ja keemiline seisund halb, mistõttu on Pärnu_3 veekogumi 2023. aasta koondseisund hinnatud halvaks. Pärnu_3 veekogumi koondseisund on olnud halb alates 2012. aastast, olles vaid 2016. aastal kesine. Pärnu_3 veekogumi halb keemiline seisund on määratud 2023. aasta seiretulemuste põhjal. Halva keemilise seisundi näitajatenä on nimetatud kaadmium (Cd) ja elavhõbe (Hg) elustikus, varasemast benso(a)püreen vees (2020), tributüülina (TBT) settes (2020) ja bromodifenüüleetrid (PBDE) elustikus (2020). Perioodi 2022–2027 veemajanduskavade meetmeprogrammis (<https://kliimaministeerium.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>) nähakse pinnaveekogumi seisundi parendamiseks ette erinevaid põllumajandusettevõtetele suunatud meetmeid, nagu nt täiendavate pinna- ja põhjavett säästvate põllumajanduspraktikate rakendamine. Sademevee juhtimisega Pärnu jõkke ei ole ette näha mõjusid pinnaveekogumi seisundile ning puudub vajadus veemajanduskavade meetmeprogrammis ette nähtud meetmete rakendamiseks.

VeeS § 31 punkti 2 kohaselt tuleb vältida veeökosüsteemide, nendest sõltuvate maismaaökosüsteemide ja märgalade seisundi halvenemist ning parandada nende seisundit.

VeeS § 32 lõike 1 kohaselt on pinnavee kaitse eesmärk pinnaveekogumite, sealhulgas tehisveekogumite, tugevasti muudetud veekogumite ning pinnaveekogumiga hõlmamata veekogude, sealhulgas territoriaalmere, vähemalt hea seisund. VeeS § 129 lõike 5 ja määruse nr 61 § 10 lõike 1 kohaselt määratakse suubla seire keskkonnaloas.

Rääma II turbatootmisala väljalasu ärajuhitav veekogus on 234 tuh m³/a. Kuna Rääma II keskkonnaloa muutmise käigus lisandub kuivendusvee juhtimine ka Rääma III turbatootmisalalt, siis suureneb maksimaalne aastane väljajuhitava vee vooluhulk arvutuslikult 326 tuh m³ võrra. Rääma III turbatootmisalalt planeeritakse kuivendusvesi juhtida settebasseinidega varustatud Rääma II väljalasu kaudu Leppojja, seega uusi väljalaske ei lisandu. KMH kohaselt on Leppojaga võimalik isevoollalt kuivendada ligikaudu 30 % turbatootmisalast. Läbi viidud KMH hõlmab 432,63 ha suuruse mäeeraldisel kuivendusvee suublasse juhtimist, käesoleva muutmistaotluse alusel planeeritakse kuivendust suublasse juhtida Rääma 2 mäeeraldiselt (96,66 ha) ja Rääma III mäeeraldiselt (29,4 ha), mis kokku moodustabki ca kolmandiku eelnevalt hinnatud alast.

Ettevõtte teostab väljalasul seiret vastavalt vee erikasutuse keskkonnaloas määratule. Omaseire tulemustes perioodil 2020 - 2025 nähtus, et turbatootmisaladelt suublasse juhitava vee reostusnäitajad on vastanud kehtestatud nõuetele.

Seire tulemused näitavad, et kuivendusveel on Leppojale lahjendav efekt, kuna üldfosfori sisaldus peale kuivendusvee väljalasku väheneb. Vee pH jäi nii ülal- kui allpool väljalasku samasse suurusjärku ja ka üldlämmastiku osas ei ole suubla seire alusel kuivendusvee suublasse juhtimisel Leppojale negatiivset mõju.

Arvestades, et turbatootmisaladelt suublasse juhitava vee reostusnäitajad on perioodil 2024-2025 vastanud kehtestatud nõuetele ning suublasse juhitava vee jääkkoormus on väike, siis on Keskkonnaamet seisukohal, et turbatootmisalade sademevesi sellega seotud veekogumi Pärnu_3 seisundit oluliselt ei mõjuta. Oluline on regulaarselt sademevee puhastamiseks rajatud settetiikide hooldamine, et saasteainete piirväärtused vastaksid nõuetele ning jätkata keskkonnaloas seatud seiret vastavalt Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nõuetele ja koostatud seirekavale, et jälgida ka edaspidi kuivendusvee mõju Leppoja seisundile. Seiret tuleb läbi viia kaks korda aastas (üks kord tootmise maksimaalvõimsuse juures juunis või juulis ning üks kord tootmishooaja lõppedes sügisel).

Kui seire käigus selgub, et raba kuivendusvee juhtimisega Leppoja halveneb Leppoja vee kvaliteet, tuleb rajada täiendavad settetiigid. Turbatootmisalade projekteerimisel loetakse vastavalt eelnevatele kogemustele settebasseinide vajalikuks mahuks 5 m³ setteruumi 1 ha freesvälja kohta. Tegutsevate turbatootmisalade mäeeraldiste settebasseinidest väljajuhitavas vees sisaldub keskmiselt 15 mg/l heljumit. Ühelt hektarilt freesväljakult juhitakse aastas arvestuslikult maksimaalselt ära 5000 m³ vett, milles sisaldub 75 kg heljumit. Turba kaevandamise käigus kogutud aastatepikkused kogemused näitavad, et settebasseinid töötavad kõige efektiivsemalt, kui nende mõõdud on vastavalt: 40 m (pikkus) x 20 m (laius) x 1 m (sügavus). Seega on soovituslik settebasseini optimaalne pindala 800 m² ja maht 800 m³.

3.1.2.5. Keskkonnatasu rakendamine

Keskkonnatasude seaduse (edaspidi *KeTS*) § 31 lg 1 alusel on keskkonnatasu arvutamise kohustus loodusvara kasutajal, saasteainete veekogusse, põhjavette või pinnasesse heitjal. Saasteainete heitmisel veekogusse, põhjavette või pinnasesse rakendatakse *KeTS* § 17. Arvutustes tuleb lähtuda *KeTS* § 32 lg 6, mille kohaselt saastetasu arvutatakse mõõdetud või arvutatud saasteainete koguste järgi. Saastetasu arvutamisel võetakse aluseks suublasse juhitud saasteainete kogus, mis saadakse läbi kvartaalse tegeliku sademevee vooluhulga ja suublasse juhitud saasteainete kontsentratsiooni korrutise.

Isik esitab andmed suublasse juhitava vee kohta deklaratiivselt (*KeTS* § 33³ lg 1). Keskkonnatasu deklaratsioon esitatakse hiljemalt aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS. Keskkonnatasu arvutus tuleb esitada ka juhul, kui reaalset keskkonnakasutust pole toimunud.

Saastetasu ei nõuta, kui *KeTS* § 17 lõikes 1 nimetatud aineid ja ühendeid heidetakse veekogusse, põhjavette või pinnasesse sademeveega sademeveekanalisatsiooni kaudu ning see vesi vastab veeseaduse alusel *KeTS* § 17 lõike 1 punktides 1–7 ja 9 nimetatud ainete ja ühendite osas kehtestatud keskmistele piirväärtustele.

KeTS § 32 lg 6² kohaselt juhul, kui keskkonnaloas on sätestatud kohustus korraldada suublassee juhitas vees sisalduvate saasteainete seiret harvemini kui üks kord kvartalis, arvutatakse saastetasu selle aruandekvartali kohta, mil seiret ei teostata, viimaste saastetasu arvutamise aluseks olnud seiretulemuste alusel.

3.2. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

3.2.1. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb õigusaktides sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andjale teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1);
- tegevusega ei kaasne keskkonnoahtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 01.04.2026 dokumendiga nr DM-110429-59;
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1);
- kohaliku omavalitsuse üksus nõustus keskkonnoaloa muutmisega tingimusi esitamata (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Loa muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamisel on kohaliku omavalitsuse üksusel soovi korral võimalik täiendavalt ettepanekuid ja vastuväiteid esitada;
- tehtavad tööd ei mõjuta kaitstavat loodusobjekti oluliselt ebasoodsalt (MaaPS § 55 lg 2 p 12). Keskkonnaameti 01.04.2026 kirjaga nr DM-110429-59 kinnitatud KMH eelhinnangu järeldus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju;
- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 26.06.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1);
- maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.
- MaaPS § 55 lg 2 p-s 1-9 ja lg 3 p-s 2-3 toodud asjaolusid Rääma II turbatootmisala mäeeraldisel, selle teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

3.2.2. Eraldi on pikemalt käsitletud MaaPS § 55 lg 2 p-s 10 ja KeÜS § 52 lg 1 p-s 7 sätestatud keeldumise aluseid. Turba kaevandamisega kaasnevad märkimisväärsed keskkonnahäiringud, mille vältimist tuleb MaaPS § 55 lg 2 p 10 rakendamisel käsitleda riigi huvina. Selliseid

häiringuid võib lubada üksnes tingimusel, et need on proportsionaalsed võrreldes kasuga, mida kaevandamisest saadakse. KeÜS § 52 lg 1 p 7 tuleneva keeldumise aluse puhul ei tule hinnata ainult seda, kas kaevandataval turbal on kasutusostarve, vaid ka seda, kas loodusvara kasutus pole ilmselt raiskav. Turba kaevandamisel ei kasutata turvast üksnes loodusvarana, vaid mõjutatakse ökosüsteemi tervikuna. Looduslikus seisundis raba pakub peale turbaga varustamise muid olulisi looduse hüvesid (n-ö ökosüsteemide teenuseid), nt puhta vee säilitamine ja süsiniku sidumine.

Keskkonnakaitseloa andmisel või muutmisel (sh pikendamisel) turba kaevandamiseks kaalutakse, mis võiks olla hinnanguliselt taotletava tegevusega kaasneda võiv kahju ökosüsteemide teenustele ning kas kaevandamisest saadav eeldatav lisandväärtus kaevandatud turba kohta kaalub üles potentsiaalse kaevandamisega ökosüsteemidele tekitatava kahju. Ökosüsteemide teenuste hindamiseks kasutati mudelit, mis on välja töötatud Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli 2023. aastal valminud Eesti maismaaökosüsteemide hüvede (ökosüsteemide teenuste) sotsiaalmajandusliku väärtuste üleriigilisel hindamisel ja kaardistamisel tehnilises lõpparuandes toodud materjale kasutades mõningate kohandustega mõju hindamiseks turba kaevandamisele. Keskkonnaametile esitatud taotluse kohaselt kaevandatavat turvast ei plaanita kasutada ainult energeetikasektoris energia saamise eesmärgil. Seega liigitub antud juhul tegevus maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektorisse (tuntud ka kui LULUCF sektorisse).

Loa andja hindas taotletava tegevuse tõttu ökosüsteemide teenustele kaasneda võivat kulu ning seda, mis on taotluse kohaselt maavara kaevandamisest saadav eeldatav lisandväärtus parimate teadmiste järgi seisuga 11.11.2025. Keskkonnaameti ökosüsteemide hindamise juhendis on detailsemalt kirjeldatud ka seost ökosüsteemiteenuste väärtuste arvestamise metoodikaga. Lühidalt välja tuues: ELME2 (ELME on lühend Keskkonnaagentuuri projektile „Elurikkuse sotsiaal-majanduslikult ja kliimamuutustega seostatud keskkonnaseisundi hindamiseks, prognoosiks ja andmete kättesaadavuse tagamiseks vajalikud töövahendid”) raames hinnati ja kaardistati 22 erineva ökosüsteemiteenuse ehk looduse hüve paiknemine, kogused ja võimalusel majanduslik (rahaline) väärtus. Turbakaevandamislubade andmise konteksti tarbeks valiti välja need ELME2 raames hinnatud-kaardistatud ja asjakohased teenused, millele turba kaevandamine eeldatavalt kahju teeb. Kasutati kõigi kolme peamise ökosüsteemiteenuse klassi – reguleerivad ja säilitavad, varustavad ning kultuuriteenused – hüvesid. Valiti seitse teenust: globaalne kliimaregulatsioon, veevoogude reguleerimine, elupaikade pakkumine, lokaalne kliimaregulatsioon, loodusannid- jõhvikad, loodusturism ja virgestusväärtus.

Turbaaladel valitud seitsmest olulisest ökosüsteemiteenusest omavad majandusliku väärtuse hindamise indikaatorit viis. Seetõttu loodi tööriista sisendiks kaks erinevat kuumkohtade kaarti: rahalist väljavõtet võimaldava viie teenuse majandusliku väärtuse kiht ning detailsem, skaalale 0-5 standardiseeritud seitsme teenuse biofüüsikaliste väärtuste kiht. Viie teenuse rahalise väärtuse kihi loomiseks liideti kokku globaalse kliimaregulatsiooni, veevoogude reguleerimise, jõhvikate, loodusturismi ja virgestusväärtuse majanduslikku väärtust kirjeldavad kihid. Seitsme teenuse biofüüsikaliste väärtuste kiht koosneb juba nimetatud viiest hüvest ning lisaks on arvestatud ka elupaiga- ja lokaalse kliimaregulatsiooni hüvedega. Seitsme

teenuse biofüüsikaliste väärtuste kihi loomisel tuli arvestada, et kõik ökosüsteemiteenused on hinnatud ja kaardistatud vastavalt konkreetsele hüvele asjakohasele metoodikale, mistõttu on kõikide hüvede kihid erinevas skaalas ja eri ühikutega.

Võimaldamaks hüvede väärtuste liitmist üheks nn kuumkohtade ehk ökoloogiliselt väärtuslikumate ja vähemväärtuslike kohtade kihiks, standardiseeriti kasutatud kihid ühtsele skaalale 0-5. Eelnevalt logaritmiti mulla orgaanilise süsiniku kaardi väärtused normaaljaotusele vastavaks. Seejärel liideti kihid kokku ning standardiseeriti veelkord skaalale 0-5. Huvipakkuva ala keskmine teenuste väärtus ümardatud lähima täisarvuni määrab seisundiklassi.

Analüüsi tulemusena selgus, et mudelarvutuses seitsme standardiseeritud teenuse keskvväärtuses jäi taotletav turbatootmisala seisundiklassi nr 2 (täpne 2,2), mille alusel liigitakse see ökosüsteemiteenuste seisundiklassi „vilets“. Sellisel juhul rahaline kasu peab olema võrdväärne ökoloogilise kahjuga või seda ületama.

Ökosüsteemide teenuste rahaliseks väärtuseks taotletaval alal saadi 19 045611 eurot. Taotluse kohaselt on kaevandatava hästilagunenud turba kogus 148 tuhat tonni, vähelagunenud turba kogus 311 tuhat tonni (seisuga 30.09.2019). Suur osa Eestis kaevandatud turbast eksporditakse põllumajandussaaduste kasvatamiseks teistes riikides ning seega üldist panust toidu julgeolekusse globaalselt on raske rahas väärtustada. Võttes aluseks Kliimaministeeriumis valminud turba tootmise majandusanalüüsi andmed seisuga 04.09.2024, siis lisandvväärtus Eestis tonni kaevandatud turba kohta võiks olla 46,4 eurot. Arvestades taotluses toodud kaevandatava turba kogust, siis saadi tänaste hindade juures potentsiaalseks lisandvväärtuseks kaevandamisel 21 297 600 eurot.

Keskkonnaloa andja keeldub keskkonnaloa andmisest, kui loa alusel kavandatava tegevuse käigus kasutatakse loodusvarasid ebaotstarbekalt või põhjustatakse loodusvarade seisundi olulist halvenemist, arvestades taastuva ja taastumatu loodusvara säästva kasutamise põhimõtet (MaaPS § 55 lg 1 koosmõjus KeÜS § 52 lg 1 p 7). Ökosüsteemide hindamise juhendi kohaselt eeldatav lisandvväärtus on suurem kui ökoloogiline kahju. Arvestades, et ala on juba kaevandamiseks avatud ning taotletavalt mäeeraldiselt on varasemalt juba kaevandatud, siis kaalutluse tulemusel leiti, et loodusvara kasutus on otstarbekas ja säästlik ning sellest kaalutlusest lähtuvalt loa muutmiseks keeldumise alust ei esine. Lisaks kaalub maavara lõpuni ammendamine ja ala korrastamine üles ökosüsteemide kahju.

Vastavalt ka strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikitud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine.

3.2.3. Mõju kliimale

Järgnevalt on selgitatud kavandatud tegevusega kaasnevat mõju kliimale, kasutades analoogia

Soosaare III turbatootmisala KMH aruannet ("Soosaare III turbatootmisala töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne", töö nr 23/4607, OÜ Inseneribüroo STEIGER), leitav KMH registrist numbriga [KMH00323](#).

Turbatootmisaladega seotud heited raporteeritakse rahvusvahelises kliimaaruandluses LULUCF sektori märgalade kategoorias. Tulenevalt LULUCFi määrusest (EL) 2018/841 on Euroopa Liit seadnud üldeesmärgi saavutada LULUCFi sektoris 2030. aastaks netosidumine 310 miljonit tonni CO₂ ekv ning Eesti riiklik eesmärk on LULUCF sektoris 2030. aastaks suurendada sidumist või vähendada heidet 434 kt CO₂ ekv võrra baasperioodi (2016–2018) keskmisega võrreldes.

Käesoleval juhul on tegu olemasoleva tegevuse jätkumisega, mille emissioonid (nii on- kui of - site emissioonid) sisalduvad juba olemasolevas kliimaaruandluses ja aastaste emissioonide suurenemist ei planeerita. Siiski moodustavad kavandatava tegevusega kaasnevad arvutuslikud kasvuhoonegaaside heited olulise osa nii turbasektori aastastest heidetest kui ka aastaks 2035 planeeritud Eesti kasvuhoonegaaside netoheite sihttasemest.

Peamiseks leevendusmeetmeks turbatootmisala puhul on oluline etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt, mis vähendab ala on-site heidet. Arvutuslikku of -site heidet on võimalik vähendada vaid toodetavate turbakoguste vähendamisega. Kasvuhoonegaaside vähenemise prognooside tegemisel tuleb arvestada erinevate riskidega (sh majanduslikud, poliitilised), mis võivad kaasneda kliimaneutraalsuse poole liikumisega. Rääma II turbatootmisala töötamisele nagu ka kõikidele majandussektoritele tervikuna, võib edaspidi olla vajalik seada täiendavaid keskkonnatingimusi, mis tehnoloogianeutraalselt arvestavad kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgi sh ajalist mõõdet (nt kehtestades keskkonnalubadega summaarse lubatud kasvuhoonegaaside heitkoguse vastavalt riiklikele vahe-eesmärkidele).

Eeltoodust lähtuvalt lisab Keskkonnaamet loale järgneva kõrvaltingimuse:

- Oluline on etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt.

Kasvuhoonegaaside heite piiramise kohustuse olulised küsimused peab prima kättesaadava teadusinfo ja Eesti rahvusvaheliste kohustuste põhjal otsustama seadusandja. Selleks on aegsasti vaja kehtestada realistlik ja õiguslikult siduv etapiviisiline ja sektoripõhine heitekoguste jaotuskava kliimaneutraalsuse saavutamiseks. Käesoleva korralduse koostamise ajaks ei ole turbatootmise sektorile kehtestatud sektoripõhist etapiviisilist heitkoguste vähendamise kava. Heitekoguste kontrollimise üldised kliimaeesmärgid ei sea arendustele piiranguid jäiga arvulise normina, sest niisuguste eesmärkide saavutamine ei sõltu vaid kavandatavast käitistest, vaid väga paljude tegevuste koosmõjust. Sektori- või käitisepõhiste konkreetsete arvuliste normide määramine on poliitiliste valikute küsimus.

Eesti on ühinenud rahvusvaheliste lepetega, et vähendada KHG emissiooni ja muuta tootmine keskkonnasõbralikumaks. Eestis tegutsevate turbatootjate andmetel võib soodsatel

ilmastikuoludel planeerida turba toodanguks ligikaudu 150 - 200 t hektari kohta aastas (ligikaudu 1000 m³ kaaluga 150 - 200 kg m³). BIOLAN Baltic OÜ soovib loovutada kaevandamise loa L.MK/326603 määratud osa lubatud kaevandamise mahust (5 tuh t) Rääma III turbatootmisala kaevandamise loale. Rääma II turbatootmisala kehtivas keskkonnaloas on maksimaalne aastane tootmiskaht 20 tuh t, muutmistaotluses on märgitud 15 tuh t, mida piirab Pärnu maakonna turba kaevandamise aastamäär (vastavalt Vabariigi Valitsuse 22.12.2016 määrusele nr 150 „Turba kaevandamise aastamäär ning kriitilise ja kasutatava varu suurus“). Kui ilmastikuolud seda võimaldavad, on maksimaalse mahu määras turvast tootes võimalik kiiremalt maavaravaru ammendada ja ala varem korrastada.

Keskkonnaameti seisukoht on järgnev:

21.07.2024 muudeti määrust nr 87 ja selle lisas 1 ja 2 olevatest nimekirjadest jäeti välja terve hulk turbaaladest. Määruse nr 87 muutmise eelnõu seletuskirja kohaselt piiratakse muudatuste tulemusena uute turba kaevandamislubade andmist ning on märgitud, et määruse muutmine aitab kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja Eesti keskkonnanäesmärkide täitmisele.

Ökosüsteemide hindamise juhendis on LULUCF eesmärgid arvesse võetud kliimaregulatsiooni ökosüsteemiteenuse ehk mulla orgaanilise süsiniku varu väärtustamise kaudu. Kaalutluse põhimõte on, et mida kõrgema väärtusega on antud kohas kliimaregulatsiooni ökosüsteemiteenus st mida rohkem on turbasse orgaanilist süsinikku talletunud, seda suurem on ökosüsteemiteenustele kaevandamisega tekkiv kahju ning seda olulisem on antud kohas vältida loodusliku turbaala maakatte muutumist tugevalt inimõiguliseks kaevandamisalaks. Kuna Rääma maardla on inimtegevuse poolt juba tugevasti mõjutatud, on Rääma II turbatootmisala turba tootmisega jätkamine põhjendatud nii kohaliku piirkonna sotsiaalmajandusliku arengu kui ka maavara säästliku kasutamise seisukohast.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lg 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lg 2). MaaPS § 56 lg 1 p 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse määraldisel ja määraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt

kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

3.3.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Tori Vallavolikogu nõustus 22.10.2020 otsusega nr 268 keskkonnaloa muutmisega tingimusi esitamata (registreeritud KOTKAS-s 30.10.2020 nr DM-110429-10).

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 26.02.2026 kirjaga nr DM-110429-56 Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõjude eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha andmiseks Tori Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 27.03.2026. Tori Vallavalitsus esitas 13.03.2026 kirjaga nr 2-3/107 (registreeritud KOTKAS-s 16.03.2026 nr DM-110429-57) vallavalitsuse 11.03.2026 korralduse nr 107, milles nõustus Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmise taotluse keskkonnamõju hindamise eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõuga.

3.3.2. Eelhindangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõjude eelhindangu ning otsustanud 01.04.2026 kirjaga nr DM-110429-59 Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhindangus analüüsiti turbatootmisala tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhindangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju. Turbakaevanduste puhul on mõjuala ulatus 500 meetrit. Mäeeraldise vahetus läheduses ei paikne tundlikke objekte (majapidamisi). Ka tolmu kontsentratsioon on lokaalne ehk ainult tööde tsoonis ning mäeeraldise teenindusmaa piirest kaugemale ei levi. Samamoodi ei ole eeldada müra levikut kaugemale kui paarsada meetrit. Taotlusele koostatud eelhindangus määrati järgmised keskkonnameetmed:

-Transpordi liikumisel tuleb vältida ülemäärase tolmu teket ning vajadusel kasta turbatootmisala juurdepääsuteid. Tuleb tagada, et turba transportimisel oleksid koormad selliselt kaetud, et turbatolmu peenosakesed ei lenduks;

- Taotletava tootmisala põhjaküljes, kuhu jäävad elamud, on lubatud kaevandada vaid tööpäevadel esmaspäevast reedeni ajavahemikus 08.00-18.00, puhkepäevadel laupäev-pühapäev ajavahemikus 10.00-16.00;

- Peatada turba tootmine ja laadimine tugeva tuule korral (alates 12 m/s).

Vee režiimi mõju ei ulatu kaugemale kui 200 m. 2017.-2025. aasta koond veeseire andmete kohaselt on veetaseme muutused hooajalise iseloomuga ning vastavad piirkonna looduslikule hüdrogeoloogilisele režiimile. Pikaajalist progresseeruvat veetaseme alanemist ei ole eeldada. Vaatluspostid 4, 10 ja 16 asuvad 100 m kaugusel mäeeraldise piirist. Vaatluspostis nr 4 ei esine ühtegi piirtaseme (0.30 m) ületamist. Vaatluspostides nr 10 ja 16 esineb üksikuid ajutisi ületamisi (12 % mõõtmistest), kuid need ei ole järjestikused ega pikaajalised. Olemasolevate andmete põhjal ei ilmne olulist negatiivset keskkonnamõju veerežiimile. Regulaarse seire jätkamine on hetkeseisul piisav meede võimalike muutuste jälgimiseks. Taotlusele koostatud

eelhinnangus määrati järgmine keskkonnameede: Rääma II turbatootmisala kuivendamisest põhjustatud pinnasevee tasemete alanemise ulatuse määramiseks ning valminud veetõkke efektiivsuse hindamiseks tuleb veetasemete seiret jätkata. Vastavalt senisele seirekavale on oluline veetaseme alanemise keskmine viie aasta piir 30 cm 100 m kaugusel mäeeraldise piirist, millest alates tuleb lõpetada kuivenduskraavide süvendamine. Juhul, kui veetase jätkab alanemist, tuleb arendajal väljavool turbatootmisalalt sulgeda või tarvidusele võtta täiendavad meetmed, mis tagaksid Rääma raba soodsa veerežiimi säilimise.

Keskkonnaamet korrigeerib eeltoodud tingimust, lisades juurde seirekava viite: Rääma II turbatootmisala kuivendamisest põhjustatud pinnasevee tasemete alanemise ulatuse määramiseks ning valminud veetõkke efektiivsuse hindamiseks tuleb veetasemete seiret jätkata. Vastavalt senisele seirekavale (registreeritud KOTKAS-s 17.12.2024 dokument nr DM-110429-46) on oluline veetaseme alanemise keskmine viie aasta piir 30 cm 100 m kaugusel mäeeraldise piirist, millest alates tuleb lõpetada kuivenduskraavide süvendamine. Juhul, kui veetase jätkab alanemist, tuleb arendajal väljavool turbatootmisalalt sulgeda või tarvidusele võtta täiendavad meetmed, mis tagaksid Rääma raba soodsa veerežiimi säilimise.

Selgitamaks välja, kas ettevõtte ületab oma tegevusega määruse nr 67 toodud künniskogust, millest alates on kohustuslik keskkonnaloal kajastada õhu eriosa, peab Keskkonnaamet vajalikuks määrata keskkonnaloale järgmine kõrvaltingimus: *Loa omaja on kohustatud 1,5 a pärast peale käesoleva loa muutmist esitama välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused hindamaks, kas välisõhu eriosa on vaja keskkonnaloal ära täita. Kui selgub vajadus välisõhu eriosa täitmiseks, lasub loa omajal kohustus esitada loa andjale taotlus loa muutmiseks.*

Keskkonnaamet korrigeerib eelnevat tingimust, lisades juurde keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS täpsustuse: *Loa omaja on kohustatud 1,5 a pärast peale käesoleva loa muutmist esitama välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused hindamaks, kas välisõhu eriosa on vaja keskkonnaloal ära täita. Välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused esitada Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kohustuste mooduli kaudu. Kui selgub vajadus välisõhu eriosa täitmiseks, lasub loa omajal kohustus esitada loa andjale taotlus loa muutmiseks.*

OÜ Inseneribüroo STEIGER esitas 22.03.2024 (registreeritud KOTKAS-s 25.03.2024 nr DM-110429-38) Rääma II täiendatud veetõkkeprojekti. Keskkonnaamet 03.04.2024 kirjaga nr DM-110429-39 kooskõlastas projekti. BIOLAN Baltic OÜ esitas 13.12.2024 (registreeritud KOTKAS-s 17.12.2024 nr DM-110429-46) korrigeeritud seirekava ning põhjendas erinevust projekti ning teostatud veetõkketammi parendustööde vahel. Taotlusele koostatud eelhinnangus lähtudes veetõkkeprojektist ja seirekavast määrati järgmised keskkonnameetmed:

- *Haudelinnustiku säilitamiseks tuleb leevendada kuivendusmõjusid. Olemasolevad hüdrotoõkked peavad olema toimivad, vettpidavad tõkendid (vajadusel tihendada). Haudelinnustiku arengu jälgimiseks tuleb teostada sagedasemat linnustikuseiret (iga 4 aasta tagant). Rääma raba haudelinnustiku seire tuleb läbi viia 2027. aastal vastavalt riikliku seire metoodikale. Linnustikuseire tulemused/aruanne esitada loa andjale 2027. aasta lõpuks;*

- Veetõket tuleb ajas pidevalt jälgida ja vajadusel tuleb teha hooldustöid;
- Turbatootmisalalt ärajuhitava kuivendusvee kvaliteeti tuleb seirata vahetult pärast settetiigist väljumist senistes seirepunktides. Lisaks tuleb turbatootmisala kuivendusvee mõju hindamiseks seirata ka vee kvaliteeti Leppojas kuivendusvee väljalasust üles- ja allavoolu. Rääma II turbatootmisalalt ärajuhitavas kuivendusvees seiratavad näitajad vahetult peale settetiiki on heljum, naftaproduktid, üldfosfor ($P_{\text{üld}}$), üldlämmastik ($N_{\text{üld}}$), BHT_7 ning pH. Rääma peakraavis kuivendusvee väljalasust üles- ja allavoolu seiratavad näitajad on heljum, üldfosfori ($P_{\text{üld}}$), üldlämmastik ($N_{\text{üld}}$), bioloogiline hapnikutarve (BHT_5), lahustunud hapnik (O_2), pH ja lahustunud hapniku (O_2) küllastusaste. Seiret tuleb läbi viia kaks korda aastas (üks kord tootmise maksimaalvõimsuse juures juunis või juulis ning üks kord tootmishooaja lõppedes sügisel);
- Kui seireandmed kinnitavad, et rakendatavad leevendusmeetmed ei ole piisava efektiivsusega ning kaevandamistegevusega ilmneb oluline keskkonnamõju (Rääma raba veetaseme oluline alanemine, kaitsealuste linnuliikide kadumine jms), on loa andjal õigus seada maavara kaevandamise loasse täiendavaid tingimusi Rääma raba soodsa seisundi säilitamiseks ja nõuda kaevandamise peatamist toimivate leevendusmeetmete rakendamiseni.

3.3.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/326603 on kantud seitse kõrvaltingimust:

1. Rabas pesitsevate II ja III kaitsekategooria linnuliikide elupaikade kvaliteedi ja Rääma raba veerežiimi säilitamiseks väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad tuleb arendajal enne kaevandamistegevuse alustamist rajada vettpidav tõkend (geomembraanistsein), mis tagab veerežiimi säilimise väljaspool mäeeraldist. Vettpidava tõkendi projektlahendus tuleb enne projekti rakendamist esitada loa andjale kooskõlastamiseks.

Kuna OÜ Inseneribüroo STEIGER esitas 22.03.2024 (registreeritud KOTKAS-s 25.03.2024 nr DM- 110429-38) Rääma II täiendatud veetõkkeprojekti ja Keskkonnaamet 03.04.2024 kirjaga nr DM- 110429-39 kooskõlastas projekti ning arendajal on veetõkend rajatud, eemaldatakse eelnev tingimus loalt.

2. Enne kaevandamistegevuse alustamist ja kaevandamistegevuse algetapis (viiel esimesel aastal) tuleb arendajal teostada raba veetaseme seiret väljaspool tootmisala, et tuvastada rajatavageomembraanist seina tõhusus veetaseme säilitamisel. Veetaseme seire detailsem sisu tuleb esitada seirekavas. Seirekava lähteülesanne ja seirekava tuleb loa andjaga kooskõlastada enne kaevandama asumist. Kõik seiretulemused tuleb esitada viivitamatult loa andjale.

BIOLAN Baltic OÜ esitas 13.12.2024 (registreeritud KOTKAS-s 17.12.2024 nr DM-110429-46) korrigeeritud seirekava, sellest tulenevalt eemaldatakse eelnev tingimus loalt.

3. Enne turbatootmisala ettevalmistamist (puude langetamine, kraavide rajamine) ning teisel ja viiendal aastal pärast maavara väljamise alustamist tuleb teostada Rääma raba haudelinnustiku seire. Linnustiku seire täpsem sisu sh ulatus tuleb esitada seirekavas, mis tuleb enne kaevandama asumist loa andjaga kooskõlastada. Seire tulemused esitada viivitamatult loa andjale.

BIOLAN Baltic OÜ esitas 01.11.2023 (registreeritud KOTKAS-s 06.11.2023 nr DM-110429-29) Rääma raba haudelinnustiku seireandmed, sellest tulenevalt eemaldatakse eelnev tingimus loalt.

4. Kui seireandmed kinnitavad, et rakendatavad leevendusmeetmed ei ole piisava efektiivsusega ning kaevandamistegevusega ilmneb oluline keskkonnamõju (Rääma raba veetaseme oluline alanemine, kaitsealuste linnuliikide kadumine jms), on loa andjal õigus seada maavara kaevandamise loasse täiendavaid tingimusi Rääma raba soodsa seisundi säilitamiseks ja nõuda kaevandamise peatamist toimivate leevendusmeetmete rakendamiseni.

5. Tootmisprotsesside käigus näha ette tolmu tõkestamine mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires olevatel transporditeedel.

Keskkonnaamet täiendab tingimust nr 5 vastavalt eelhinnangu järeldustele järgnevalt: Tootmisprotsesside käigus näha ette tolmu tõkestamine mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires olevatel transporditeedel. Transpordi liikumisel tuleb vältida ülemäärase tolmu teket ning vajadusel kasta turbatootmisala juurdepääsuteid. Tuleb tagada, et turba transportimisel oleksid koormad selliselt kaetud, et turbatolmu peenosakesed ei lenduks.

6. Taotletava tootmisala põhjaküljes, kuhu jäävad elamud, on lubatud kaevandada vaid tööpäevadel esmaspäevast reedeni ajavahemikus 08.00-18.00, puhkepäevadel laupäev-pühapäev ajavahemikus 10.00-16.00.

7. Kui tuule suund ja kiirus on sellised, et tolmu võib sattuda elamurajooni, tuleb kaevandamine katkestada.

Keskkonnaamet korrigeerib tingimuse nr 7 sõnastust vastavalt eelhinnangu järeldustele järgnevalt: Kui tuule suund ja kiirus (alates 12 m/s) on sellised, et tolmu võib sattuda elamurajooni, tuleb turba tootmine ja laadimine peatada.

Lähtudes eelhinnangu kaalutlustest ja käesolevast eelnõust peab Keskkonnaamet vajalikuks määrata keskkonnaloasse järgmised kõrvaltinigmused:

1. Rääma II turbatootmisala kuivendamisest põhjustatud pinnasevee tasemete alanemise ulatuse määramiseks ning valminud veetõkke efektiivsuse hindamiseks tuleb veetasemete seiret jätkata. Vastavalt senisele seirekavale (registreeritud KOTKAS-s 17.12.2024 dokument nr DM-110429-46) on oluline veetaseme alanemise keskmine viie aasta piir 30 cm 100 m kaugusel mäeeraldise piirist, millest alates tuleb lõpetada kuivenduskraavide süvendamine. Juhul, kui veetase jätkab alanemist, tuleb arendajal väljavool turbatootmisalalt sulgeda või tarvidusele võtta täiendavad

meetmed, mis tagaksid Rääma raba soodsa veerežiimi säilimise;

2. Haudelinnustiku säilitamiseks tuleb leevendada kuivendusmõjusid. Olemasolevad hüdrotohkkesed peavad olema toimivad, vettpidavad tõkendid (vajadusel tihendada). Haudelinnustiku arengu jälgimiseks tuleb teostada sagedasemat linnustikuseiret (iga 4 aasta tagant). Rääma raba haudelinnustiku seire tuleb läbi viia 2027. aastal vastavalt riikliku seire metoodikale. Linnustikuseire tulemused/aruanne esitada loa andjale 2027. aasta lõpuks;

3. Veetõket tuleb ajas pidevalt jälgida ja vajadusel tuleb teha hooldustöid;

4. Kui seireandmed kinnitavad, et rakendatavad leevendusmeetmed ei ole piisava efektiivsusega ning kaevandamistegevusega ilmneb oluline keskkonnamõju (Rääma raba veetaseme oluline alanemine, kaitsealuste linnuliikide kadumine jms), on loa andjal õigus seada maavara kaevandamise loasse täiendavaid tingimusi Rääma raba soodsa seisundi säilitamiseks ja nõuda kaevandamise peatamist toimivate leevendusmeetmete rakendamiseni;

5. Tootmisprotsesside käigus näha ette tolmu tõkestamine mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires olevatel transporditeedel. Transpordi liikumisel tuleb vältida ülemääraste tolmu teket ning vajadusel kastaturbatootmisala juurdepääsuteid. Tuleb tagada, et turba transportimisel oleksid koormad selliselt kaetud, et turbatolmu peenosakesed ei lenduks;

6. Taotletava tootmisala põhjaküljes, kuhu jäävad elamud, on lubatud kaevandada vaid tööpäevadel esmaspäevast reedeni ajavahemikus 08.00-18.00, puhkepäevadel laupäev-pühapäev ajavahemikus 10.00-16.00;

7. Kui tuule suund ja kiirus (alates 12 m/s) on sellised, et tolmu võib sattuda elamurajooni, tuleb turba tootmine ja laadimine peatada;

8. Loa omaja on kohustatud 1,5 a pärast peale käesoleva loa muutmist esitama välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused hindamiseks, kas välisõhueriosa on vaja keskkonnaloal ära täita. Välisõhku suunatavate saasteainete heitkoguste arvutused esitada Keskkonnaametile keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kohustuste mooduli kaudu. Kui selgub vajadus välisõhu eriosa täitmiseks, lasub loa omajal kohustus esitada loa andjale taotlus loa muutmiseks;

9. Oluline on etapiviisiline turbatootmisala korrastamine väljakute ammendamise järgselt.

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Avalikustamise käigus on esitanud 14.02.2024 kirjaga nr 22 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-110429-34) Eestimaa Looduse Fond ettepaneku kaevandamisloas ja kaevandajaga sõlmitud lepingus seatud tingimuste täitmise kontrolliks:

Teadaolevalt ei ole Biolan OÜ antud tingimusi järginud ja Keskkonnaamet on algatanud järelevalvemenetluse. Teave nõuetele mittevastavuse kohta on leitav [lingil](#) (menetluse M-110429 dokumendid, näit [Rääma II turbatootmisala paikvaatlus](#)).

Tegime Keskkonnaametile päringu selle kohta, kas rendilepingu rikkumisest on teavitatud ka Maa-ametit ning kuna saime päringule eitava vastuse, siis teavitame ise käesolevaga. Ühtlasi teeme ettepaneku, et ametid lepiksid kokku, kuidas korraldada infovahetus selliste juhtumite korral. Samuti palume Maa-ameti seisukohta rendilepingu tingimuste täitmise/täitmatajätmise suhtes.

Maa- ja Ruumiamet (endine Maa-amet) vastas 11.03.2024 kirjaga nr 7-1/24/2230-2 (registreeritud KOTKAS-s 12.03.2024 nr DM-110429-37) maarendilepingus seatud tingimuste kohta järgnevalt:

Kinnisasi on antud 08.06.2016 sõlmitud maarendilepinguga nr 7-8/16/120 kaevandamise eesmärgil rendile Biolan Baltic OÜ-le. Maarendilepingu punkti 8.2.2 kohaselt on rentnik kohustatud järgima kõiki keskkonnaloas nr L.MK/326603 toodud nõudeid.

Keskkonnaameti maapõuebüroo vanemspetsialist Janno Kuusiku 01.03.2024 e-kirja kohaselt on Keskkonnaamet algatanud väärteomenetluse keskkonnaloas nr L.MK/326603 sätestatud tingimuste täitmise osas. Menetluse üksikasju ei avalikustata kuni otsuse jõustumiseni. Kui Keskkonnaameti poolt läbi viidava väärteomenetluse raames jõutakse otsusele, et ettevõtte ei ole täitnud keskkonnaloas olevaid tingimusi, siis ei ole rentnik täitnud ka maarendilepingu punktis 8.2.2 sätestatud. Maarendilepingu punkti 9.3 kohaselt on lepingu punktis 8.2 nimetatud rentniku kohustuse täitmata jätmise või mittekohase täitmise korral Maa-ametil õigus nõuda leppetrahvi ühe aasta eest tasumisele kuuluva rendi suuruses summas, kusjuures leppetrahvi tasumine ei vabasta rentnikku tema kohustuste täitmisest.

Väärteomenetlus on lõppenud ja rikkumisi ei tuvastatud.

Rääma II turbatootmisala keskkonnaloa nr L.MK/326603 muutmise otsuse ja loa eelnõu avalikustamise käigus laekus üks arvamused.

Maa- ja Ruumiamet edastas 17.06.2026 kirjaga nr 6.2-2/21687 (registreeritud KOTKAS-s dokumendina nr DM-110429-61) arvamused:

Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakond on tutvunud eelnõude ja muude menetlusega seotud dokumentidega ning ei esita märkusi või ettepanekuid keskkonnaloa väljastamise korralduse eelnõu ega keskkonnaloa eelnõu osas.

Lähtudes esitatud dokumentidest kooskõlastab Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakond maaparandusseaduse § 53 lg 4 alusel maaparandussüsteemi lisavee juhtimise.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Maa- ja Ruumiamet, Riigimetsa Majandamise Keskus,
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Tori Vallavalitsus

Maigi Säinas
vanemspetsialist
maapõuebüroo